

Příloha: Vývoj ekonomiky a základní faktory

Základní analytický rozbor dle Svazu průmyslu a dopravy ČR

Očekávaný vývoj HDP v letošním roce se dále nese v duchu křehkého růstu a odkládání původních očekávání.

„Poslední dva roky ukazují, že strukturální problémy a jejich nedostatečné řešení brzdí potenciál, který naše ekonomika má. Firmy se snaží s výzvami vypořádat, být v rámci možností optimistické, ale realita posledních let jim nepomáhá. Nepomáhá i nepřiměřená míra regulace. Letos se k tomu přidala ještě nejistota spojená s celními válkami.“

Bohuslav Čížek, hlavní ekonom SP ČR

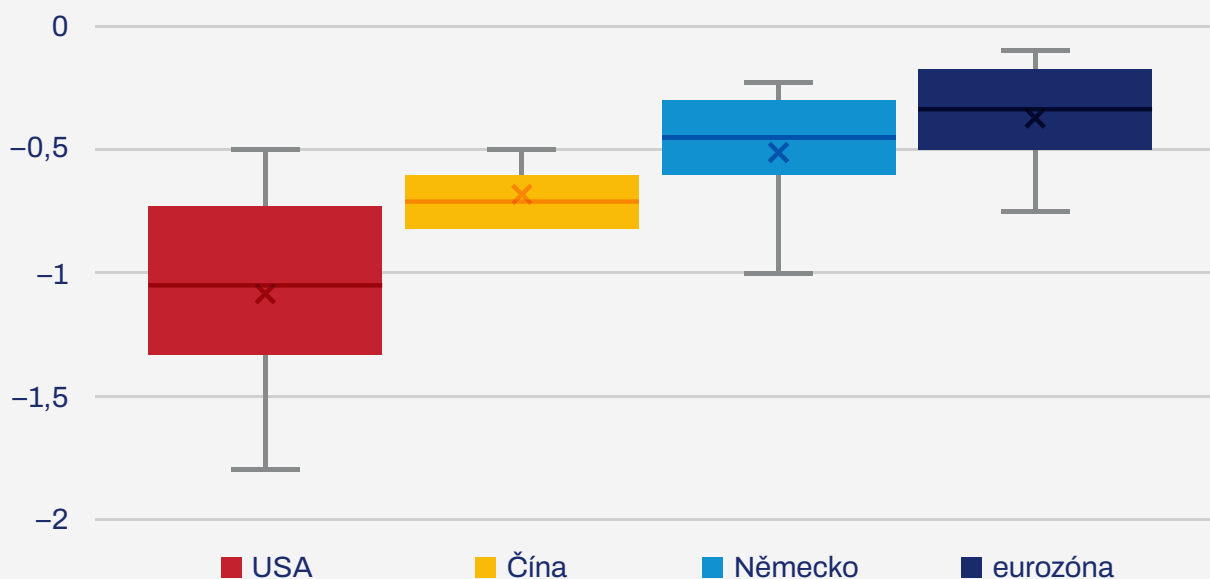
Co se týká výhledu celkového ekonomického růstu, bylo už od posledního čtvrtletí loňského roku zřejmé, že se vývoji z podzimní predikce (2,7 %) spíše vzdalujeme a budeme muset revidovat letošní odhad růstu HDP směrem dolů.

- Současné modelové propočty bez započtení dopadů ať již zavedených či zvažovaných celních opatření a protiopatření se pohybují v hodnotách kolem 2 % s dodatkem přetrvávajících rizik směrem dolů. Již nyní je ale platná řada celních opatření, která na ekonomiku EU a ČR dopadají a postupně ji přímo či nepřímo ovlivní. Je tedy jasné, že několik desetin procentního bodu budeme muset pro reálný odhad letošního růstu od zmíněné 2% hodnoty ještě dále odečíst.
- Růst HDP bude v letošním roce pozitivně ovlivněn zejména rostoucí spotřebou domácností v důsledku pokračujícího růstu reálných mezd. O příznivém sentimentu domácností svědčí například zvýšení maloobchodních tržeb nebo rostoucí poptávka ve službách, jako je ubytování, pohostinství apod.
- Prostor pro mírně příznivější (ale omezené) výsledky je patrný také v oblasti investic. To potvrzuje například společné šetření SP ČR a ČNB mezi nefinančními podniky (konec 1. čtvrtletí), kde respondenti očekávají určité obnovení investiční aktivity v horizontu druhé poloviny roku. Situace se ale bude lišit mezi firmami, přičemž stávající ekonomický vývoj a výhled může investice opět oddalovat a korigovat.
- Pozitivní trend investic by mělo podpořit potenciálně rychlejší čerpání evropských programů a fondů z Národního plánu obnovy, výstavba dopravní infrastruktury, velmi mírné oživení sektoru stavebnictví a v neposlední řadě v letošním a příštím roce též investice některých významných soukromých firem.
- Bohužel soukromý sektor celkově s ohledem na aktuální situaci, stále poměrně slabou poptávku, a vysokou nejistotu na mezinárodních trzích, prostředí pro růst investic v podstatně moc nemá. Prodlužování negativních výsledků průmyslu v posledních dvou letech a odkládání očekávání na větší oživení zakázek investicím rozhodně nepomohl a ani letos nepomáhá. Faktory jako slabý ekonomický výkon u nás i v zahraničí, strukturální problémy v průmyslu (vysoké ceny energie, přísné regulace) nebo celní bariéry či jiné překážky mezinárodního obchodu jsou pro další rozhodování o investicích zásadní.
- Omezen bude do určité míry také pozitivní trend zahraničního obchodu, překážkou zůstává zejména slabý ekonomický růst napříč EU a nejistá hospodářská situace v Německu. Růst HDP v EU či v eurozóně by dle našich odhadů neměl výrazně přesáhnout hodnoty nad 1 %. Ve Spolkové zemi se letošní ekonomický výkon očekává kolem nuly.

Celní opatření

- Celní opatření ze strany USA vnesly do světových ekonomik vysokou míru nejistoty. Přímý vývoz z ČR do Spojených států je sice nízký (v posledních letech okolo 2,5 – 2,9 %), nicméně tuzemské výrobky jsou z významnější míry součástí nepřímého exportu z EU do USA, zejména prostřednictvím Německa.
- Stupňující se obchodní válka by měla významné dopady na evropské hospodářství a zejména pak na automotive, chemické výrobky či stroje, kde má EU výrazně pozitivní obchodní bilanci.
- Celkové dopady je obtížné predikovat i vzhledem k tomu, že výše aktuálně zvažovaných či uplatněných cel nemusí být konečná a pro naši ekonomiku se bude jednat zejména o nepřímé dopady, včetně reakcí a politik zemí jako je Čína.
- Negativní ekonomické dopady pro ČR se nyní odhadují pro různé varianty možných podob cel v rozmezí nižších jednotek desetin procent HDP až k hodnotám okolo (nad) jednoho procenta HDP v případě stupňujících se omezení.
- Již nyní působí na firmy a trhy celkově první zavedená celní opatření a související nejistoty. To mj. vede k ochlazení akciových trhů či odkládání některých investičních rozhodnutí. Aktuální již platná opatření by mohla omezit růst HDP v letošním a příštím roce v řádu cca 0,2–0,3 p. b. Důležitá bude finální podoba veškerých opatření a reakce ekonomik jako je Čína. Zde finální dopady mohou růst ještě brzdít. V tuto chvíli ale varianty výsledné podoby a tím i odhady představují značný rozptyl.
- Pokud by byla cla zavedena výrazněji (např. již dříve avizované uvalení 20% plošných cel na evropský dovoz) a následovala další ochranná opatření, pak bude samozřejmě negativní vliv výraznější.
- Příkladem vyčíslení dopadů cel do růstu reálného HDP ve vybraných zemích včetně Německa či eurozóny ukazuje následující graf zpracovaný ČNB, a to na základě 20 nedávných publikovaných analýz s odhady dopadů zaváděných/plánovaných US cel:

Dopady do mzd. růstu reálného HDP (v p. b.)

Pozn.: Vodorovná čára v jednotlivých grafech označuje medián, křížek představuje aritmetický průměr odhadovaných hodnot. Hodnoty představují průměrné odchylky meziročního růstu reálného HDP v horizontu dvou let.

Zdroj: Clo za clo: ekonomické důsledky obchodních válek, Česká národní banka, 2025, Dostupné zde: [ČnBlog](#)

Vývoj průmyslu

- Průmyslová produkce v březnu meziročně reálně vzrostla o 1,4 %. Na výsledku se podepsala především výroba elektřiny, kde byla nižší loňská srovnávací základna. Zpracovatelský průmysl spíše stagnoval s výsledkem 0,5 %.
- Za celé první čtvrtletí průmysl jako celek z pohledu reálné produkce vzrostl o 0,7 %, zpracovatelský mírně klesl o 0,2 %. Komentář Svazu průmyslu [zde](#).
- Příliš pozitivní není ani výhled na nejbližší měsíce, v ukazatelích a průzkumech je stále zřetelný opatrný výhled zakázek a celkového výstupu, byť firmy ve společném průzkumu Svazu průmyslu a ČNB avizovaly zlepšení stavu zakázek a investic v horizontu druhé poloviny roku.
- Určitá stabilizace zakázek či výstupu je patrná i v Indexu nákupních manažerů v Německu či v eurozóně. Řada sektorů, především ty energeticky náročné, ale také např. strojírenství či subdodavatelské firmy v odvětví automotive, se však potýká s nejistotami do budoucna a nepříliš příznivými výhlídkami.
- Na druhou stranu, rozhodně ne všechny firmy se ocitají v útlumu či se potýkají s vážnými strukturálními problémy. Odvětví jako je například potravinářství a nápoje, papírenství, elektronika či optika, farmacie, ale také např. obranný průmysl, mají pozitivnější výsledky a nadějnější výhled zakázek. Není to ale zatím obrázek celého průmyslu. Určitou stabilizaci vidíme také u sektorů výroby nekovových materiálů či chemických látek.
- Svaz průmyslu z uvedených důvodů požaduje zásadní revize EU regulací (včetně zastavení nárůstu dalších regulací). Klíčové je například rozproštění emisních cílů pro automotive na pětileté období, zamezení výrazné fluktuace cen emisních povolenek, přehodnocení klimatických cílů s ohledem na dopady na průmysl apod. Konkrétní a více detailní požadavky českého byznysu vůči EU (včetně revize ETS, povinných cílů RFNBO, vyhodnocení mechanismu CBAM, zmírnění reportingu CSRD apod.) jsou k dispozici [zde](#).

Šetření SP ČR a ČNB

- Svaz průmyslu provádí ve spolupráci s ČNB pravidelné čtvrtletní šetření mezi nefinančními podniky, které pak zohledňuje ve svých ekonomických odhadech a komentářích. Šetření za první čtvrtletí 2025 ukazuje, že poptávka zůstává bariérou růstu. Mírné naděje se objevují ve výhledu zakázek a investic. Detailnější shrnutí naleznete [zde](#).

Zpracováno Svazem průmyslu a dopravy ČR na základě konzultací s vybranými firmami a asociacemi, společných šetření SP ČR a ČNB, veřejně dostupných statistik a indikátorů a vlastních interních propočtů.

Hlavní kontakty: **Bohuslav Čížek** (bcizek@sprcr.cz), hlavní analytik a ředitel Sekce hospodářské politiky SP ČR
Milan Klempíř (mklempir@sprcr.cz), analytik a manažer pro ekonomiku, daně a finance SP ČR

